

Jihočeský vodárenský svaz

SDRUŽENÍ OBCÍ A MĚST – DODAVATEL PITNÉ VODY PRO 400 TISÍC OBYVATEL

JVS info speciál 2020

ZVLÁŠTNÍ VYDÁNÍ V ČASE NOUZOVÉHO STAVU, VYHLÁŠENÉHO VLÁDOU ČR

Koronavirus změnil zemi. JVS ale bezpečné dodávky vody zajišťuje i v čase nouzového stavu

České Budějovice

Česká republika žije od čtvrtka 12. března v nouzovém stavu, který vyhlásila vláda kvůli epidemii onemocnění COVID-19, způsobené novým typem koronaviru, ohrožujícího zdraví obyvatel. Původně platil 30 dnů, pak ho poslanci prodloužili do konce dubna, a zda bude pokračovat i v dalších dnech či týdnech, opět rozhodne Sněmovna.

Reakce Jihočeského vodárenského svazu (JVS) byla velmi rychlá. Jeho předseda představenstva a ředitel Antonín Princ hned následujícího dne vydal pokyn číslo 1, kterým zastavil některé investice, plánované opravy a odstávky na Vodárenské soustavě jižní Čechy. Opatření začalo platit okamžitě a trvá do odvolání.

V době nouzového stavu má na velín úpravní vody Plav přístup pouze omezený počet pracovníků.

„Chtěli jsme se vyhnout jakémukoliv ohrožení plynulých a bezpečných dodávek pitné vody do distribuční sítě, protože pro zajištění hygieny, čistoty a ochrany zdraví to je naprosto nepostradatelná tekutina,“ vy-

světlil tento krok Antonín Princ. Mimo jiné to znamenalo odložení náročných přeložky hlavního vodárenského ocelového potrubí DN 1000 mezi obcemi Roudné a Vidov, které je součástí výtlá-

další přeložky u Hodějovic. Obě jsou vyvolané stavbou dálnice D3 kolem krajského města a řada na ně přijde až po ukončení nouzového stavu.

(Pokračování na straně 2)

Antonín Princ, předseda představenstva a ředitel JVS:

Zafungovala stavovská čest a toho si vážím

Zažil jste vládou vyhlášený nouzový stav při povodních i nyní v době pandemie. Lze je srovnávat?

Povodně 1997 a 2002 jsem zažíval ještě jako starosta města Český Krumlov, ale srovnávat tyhle nouzové stavy vůbec nelze. Povodně, záplavy nebo vichřice a podobné katastrofy určují ze své podstaty „nepřítele“, předpokládaný rozsah škod a jejich nápravu. U pandemie je to jiné. Virus není vidět, nelze na první pohled určit rozsah napadení ani následky.

Jak se tedy bojuje s koronavirem?

Těžce, protože jsme s ním zatím nikdo nikdy nebojoval. JVS je ale součástí kritické infrastruktury státu a kraje, a z toho jsme vycházeli a jednali okamžitě. Další dny, a následně usnesení vlády ze 30. března, nařizující další povinnosti, nám pak daly za pravdu. Bohužel nařízení už nedoprovázela jakákoliv další pomoc a museli jsme si pomoci sami.

Jak? Čím?

Začalo to obstaráním roušek u příbuzenstva a osob, které je šily. Des-

infekci se podařilo nakoupit částečně v maloobchodu a později od výrobce v Jindřichově Hradci, když získal potřebné certifikáty a povolení. A nakonec i respirátory pro nejkritičtější pracovníky za poměrně vysokou cenu. Velín jsme vybavili pračkou vzduchu s ionizátorem. V provozu a na úpravě bylo potřeba udělat řadu nezbytných bezpečnostních opatření a úpravy pro rozdělení jednotlivých pracovních týmů. A to včetně přípravy na karanténní provoz na pracovišti.

(Pokračování na straně 2)

A. Princ: Zafungovala jistá stavovská čest a toho si velice vážím

(Dokončení ze strany 1)

Jak se nouzový stav dotkl zaměstnanců?

Legislativa v této souvislosti hovoří jasně – kritický zaměstnanec si například nesmí vybírat dovolenou a má za povinnost oznamovat své cesty mimo určené bydliště nebo se vyhýbat rizikovým skupinám, aby si ochránil zdraví. I v čase, kdy není v práci, musí být doma, kdykoliv dostupný a na výzvu se neprodleně dostavit na pracoviště. O to paradoxnější je, že stát, který svým usnesením odebral pracovníkům ve vodárenství příspěvek na penzijní připojištění, právě jim nařizuje omezení, která třeba jiné obory nemají.

A těch, co mezi kritické zaměstnance nepatří?

Správná otázka, v usnesení vlády zní, že všichni zaměstnanci. To je nesmysl. Existuje přece například administrativa či jiná pracoviště,

kteřá přímo s výrobou a distribucí vody nesouvisí a nemohou ji nijak ovlivnit. Tady jsem po poradě se svými náměstky určil konkrétní kritické zaměstnance jmenovitě a každý se osobně proti podpisu seznámil s vydaným pracovním příkazem. Ostatním byl podle potřeby umožněn střídavý režim „home office“ tak, aby vždy byl na pracovišti někdo z příslušného oddělení.

Účastnil jste se i jednání bezpečnostní rady kraje. Patřila zde „voda“ mezi důležitá témata?

Nejsem členem bezpečnostní rady, ale byl jsem přizván vždy na konkrétní jednání. Samozřejmě, voda je důležitým tématem. Snažil jsem se přítomně ujistit, že výroba a distribuce je plně zajištěna a že jediný problém by mohl nastat při masivním onemocnění zaměstnanců. Proto také získali přednostní právo testování, které jsme zatím nemuseli, až na dvě výjimky, využít. Ale v začátcích

bylo pro mne spíš tristní zjištění, že především zdravotní složky, ale i bezpečnostní, tedy ti, kteří jsou první „na ráně“, měli k dispozici minimum ochranných prostředků. Proto jsme se snažili sami o sebe postarat.

Když se ohlédnete za dobou od 12. března do 20. dubna, kdy spolu hovoříme, jak ji hodnotíte? Jak si JVS vede?

Chtělo by se říct, že velmi dobře, ale život mě naučil být v takových hodnoceních zdrženlivý. Pořád je na místě předběžná opatrnost. Naše vodárenská soustava patří mezi největší v zemi a vždy se může něco přihodit. V časech běžných i nouzových. Zatím jsme nezaznamenali problémy ve výrobě a distribuci pitné vody po kraji. Je to však především díky obrovskému nasazení a disciplíně našich zaměstnanců. Mimo jiné tu zafungovala jistá stavovská čest. A toho si velice vážím.

Koronavirus změnil zemi. JVS ale...

(Dokončení ze strany 1)

V dalších dnech následovala postupně ještě tři opatření, která v klíčové úpravě vody Plav, na niž je napojeno na 155 obcí a měst s téměř 400 tisíci obyvateli, zavedla zvláštní ochranný režim. Cílem bylo preventivně chránit pracovníky před nebezpečně se šířící nemocí a zajistit nepřetržitou produkci a distribuci pitné vody.

Každý se musel při příchodu na vrátnici podrobit měření teploty a desinfekci rukou, omezily se návštěvy, pohyb osob, včetně dodavatelů, stejně jako porady. Změnila se rovněž pravidla vjezdu a vstupu, zpřísnila hygienická opatření a zaměstnanci se mohli pohybovat pouze na svém pracovišti, aby se minimalizovaly kontakty mezi lidmi. Proto se komunikovalo hlavně telefonicky či elektronicky. Velín byl uzavřen a přístup do něho měl jen přesně daný okruh lidí – první strojník a dispečer, a dále vedoucí provozu, technolog a provozní náměstek. Změnilo se i umístění

Jedním z preventivních opatření bylo i měření tělesné teploty každého zaměstnance či dodavatele při vstupu na úpravnu.

šaten, pravidla zásobování a stravování. Kdyby taková situace nastala, připraveno je i nezbytné zázemí pro pobyt v karanténě přímo na pracovišti.

„Nebyl nikdo, kdo by si neuvědomil, že zodpovídáme za zásobení pitnou vodou podstatné části Jihočeského kraje. To už pak jde víc o poslání než jen zaměstnání. Najednou cítíte odpovědnost nejen

k veřejnosti, ale i vlastnímu zdraví, kolegům i jejich rodinám,“ oceňuje práci svých spolupracovníků František Rytíř, provozní náměstek JVS.

Obdobná hygienická a bezpečnostní opatření byla přijata také v provozních střediscích Hlavatce, Tábor, Hosín, Bukovec a Prachatice a v objektech vodárenské soustavy.

Připojení k soustavě určuje nová směrnice

Představenstvo JVS vzalo na dubnovém jednání na vědomí Směrnici o postupu při připojování na Vodárenskou soustavu jižní Čechy, která zpřísnila a upravila pravidla pro připojování nových odběratelů pitné vody.

V rámci JVS směrnice stanoví, kdo za co zodpovídá a jak je třeba postupovat. O zahájení či nezahájení takového procesu rozhoduje vedení JVS: Základní údaje o novém odběru se soustřeďují do dotazníku, zjišťujícího technické a kapacitní možnosti připojení, včetně ročního, denního a hodinového odběru pitné vody.

JVS přitom stanoví závazné hydrotechnické parametry v předávacím místě, včetně minimálního ročního odběru, podmiňujícího připojení k soustavě. Konečné rozhodnutí o uzavření smlouvy pak náleží představenstvu. Celý text směrnice bude zveřejněn na webu JVS.

3 OTÁZKY PRO

Antonína Prince, ředitele JVS

Proč bylo potřeba takovou směrnici připravit?

Požadavky na napojení k vodárenské soustavě se množí a je nutné postupovat jednotně a systémově, aby nedošlo k poškození současných odběratelů, tedy měst a obcí, na příslušné větvi soustavy. A to jak z hlediska technických a kvalitativních parametrů, tak i těch ekonomických.

Zahrnuje směrnice nějaké novinky?

Především reaguje na dosaavadní zkušenosti a nedostatky tak trochu spontánního postupu, za nímž byla snaha vyhovět všem, kteří řešili nedostatky v zásobení obyvatel pitnou vodou. Nezřídko to provázela i snaha po co nejlevnějším řešení, což nebývá dobrá cesta, jak vždy ukáže čas. Tomu jasná pravidla předcházejí.

Co od ní tedy vedení JVS očekává?

Přesně to, o čem hovoříme. Jednotný postup a jasné podmínky hned od počátku. Proces od záměru k jeho realizaci bývá zdoluhavý, někdy se překryje s volebním obdobím příslušného zastupitelstva či podmínkami dotací. Proto je potřeba mít celý proces pod kontrolou na základě jasných pravidel.

František Rytíř, provozní náměstek ředitele JVS:

Provozní zaměstnanci jsou pod velkým tlakem

O opatřeních na úpravně vody Plav v čase nouzového stavu píšeme na jiném místě. Ale jak se zaváděla, jak je lidé vzali?

I přes velké množství nepopulárních opatření, která v takové situaci komplikují život nám všem, jsme se nesetkali se žádnou negativní reakcí zaměstnanců. Pochopili, že se nejedná jen o ně samotné, ale mají zodpovědnost jeden za druhého.

Jak vše probíhalo?

Bylo důležité, že jsme veškerá nezbytná opatření provedli velmi rychle. Nejdříve jsme se společně poradili, kde vidíme možná rizika nakažení infekcí během pracovní směny. Určili jsme pravidla pro střídání směn, řešili způsob a místa, kde se bude provádět pravidelná desinfekce. A také jsme třeba zrušili smlouvu s úklidovou firmou, která zajišťuje úklid i jinde, protože jsme chtěli předejít případnému zanesení nákazy. Jako i jinde jsme měli zpočátku problémy se zajištěním desinfekčních prostředků, ale nezbytné množství se podařilo kolegovi Chyňavovi promptně zajistit.

Jak nouzový stav ovlivnil chod, provoz plavské úpravně?

U nás platí zásada, že chod plavské úpravně se nesmí v žádném případě omezit. O to víc musíme být proto obezřetní a na novou situaci umět reagovat.

A co celý provozní úsek? V něm se naplánované, probíhající akce měnily?

V celém provozním úseku, tedy nejen na Plavě, jsme museli zrušit akce, které vyžadují spolupráci s cizími firmami. Dál ale probíhají veškeré nutné servisní zásahy a opravy. Provozní montéři objíždějí objekty vodárenské soustavy a zajišťují jejich nezbytnou údržbu. Omezili jsme pouze manipulace na vodovodních řadech a čištění vodojemů.

Leccos už pamatujete, tak se zeptám, lze tuhle pandemii s něčím srovnávat?

Doposud jsem si myslel, že za dobu svého působení na vodárenské soustavě jsem se setkal již se vším, že mě už nemůže nic překvapit. Prožil jsem na úpravně velkou povodeň v roce 2002, kdy

jsme řešili hlavně udržení provozu vodárenské soustavy, protože na vodárenských objektech vznikaly velké škody, řešili množství havárií a improvizovali a improvizovali. Byly situace, že při některých opravách šlo doslova o život. Nenapadlo by mě, že něco podobného ještě zažiju.

V čem to je dnes jiné?

V současné době nejde o majetek, ale o zaměstnance a jejich zdraví. O to, jak a co udělat, abychom minimalizovali možnost vzniku nákazy na pracovišti a zajistili nepřetržitý provoz. Všichni provozní zaměstnanci jsou pod velkým tlakem, nemohou být doma a pracovat na home office. Každý musí denně do práce, aby v jižních Čechách byla pitná voda.

Dají se přitom ještě počítat odpracované hodiny?

Já bych nechtěl naši práci nějak vyvyšovat nad ostatní, ale když si uvědomíte, za co zodpovídáme, kam všude dodáváme pitnou vodu, tak to někdy chce opravdu hodně odvahy. Práci na vodárně nemůžete brát jako zaměstnání a koukat na pracovní dobu. Ať chcete nebo ne, spousta práce si přinášíte domu, pořád vám to víří v hlavě. Trvale jste na mobilním telefonu, musíte být nepřetržitě v dosahu. Proto děkuji všem spolupracovníkům za dosavadní přístup a věřím, že se situace vyřeší a nynější stav nijak neovlivní dodávky pitné vody.

Obnova řadu z Říмова do Plava patří mezi české priority

Praha - České Budějovice

Obnova řadu surové vody z přehrady Římov do úpravně vody Plav se dostala mezi dvě desítky prioritních vodohospodářských projektů v České republice, které získaly podporu Ministerstva zemědělství na návrh Asociace vlastníků páteřní vodárenské infrastruktury. Téměř sedmikilometrová stavba je rozdělena do tří etap a vyjde na 294 milionů korun. Až 70 procent z nich by měl uhradit stát. S její realizací se počítá v letech 2021 až 2024.

„Náš projekt se tak zařadil mezi opatření, která s podporou vlády mají zmírnit negativní dopady sucha a hrozící nedostatky pitné vody. Pro jižní Čechy

to je významná investice, neboť se nahradí desítky let staré potrubí, které se už ocitá na hranici technické životnosti,“ říká Luděk Kroupa, technický náměstek JVS.

Obnova řadu surové vody o průměru 1200 mm se připravuje od roku 2014. Potrubí zpravidla povede podél dosluhujícího řadu DN 1400, jen v Doudlebech bude v nové trase, aby se vyhnulo zastavěnému území. Tento úsek dlouhý 1,6 km také tvoří první etapu. Druhou je 1,3 km obnova řadu portál Plav – úpravně a třetí 3,7 km z Říмова do Doudleb. Stavba má na všechny etapy platné územní rozhodnutí, dokončují se dokumentace pro stavební povolení. Zatímco na II. etapu portál Plav – úpravně má již JVS souhlas vlastníků pozem-

ků, u zbylých dvou etap se to ještě zcela nepodařilo. Novela zákona o výstavbě veřejně prospěšných liniových staveb by taková jednání mohla urychlit.

„Je to prioritní projekt, řešící převod říční vody z přehrady Římov na úpravně Plav. Nelze pochybovat o tom, že je ve veřejném zájmu. Jednání s vlastníky pozemků u Malše jsou komplikovaná, přestože je trasa vedena v zátopovém území řeky. Ale věříme, že záměr zrealizujeme podle plánu,“ dodal Luděk Kroupa.

Stavba má podporu Asociace vlastníků páteřní vodárenské infrastruktury, která vznikla před více než rokem, aby přispěla odborným názorem do politické debaty o ochraně obyvatelstva před dopady klimatických změn. Vypsaný dotační titul, v němž je

pro roky 2020 a 2021 připraveno 490 milionů korun, je jedním z prvních výstupů této diskuse. Té se účastní i JVS, patřící mezi zakládající členy spolku.

Podle Antonína Prince bez státní finanční pomoci by vlastníci páteřní infrastruktury nebyli schopni nákladnou obnovu doživajících dálkových řadů zvládnout, aniž by se to nepromítlo do cen vody. Cílem je rekonstruovat všechny významné přívaděče vody a případně je navzájem propojit. To by umožnilo v suchých dobách dopravit pitnou vodu do míst, kde jí bude nedostatek. Podle analýzy asociace si to vyžádá na 20 miliard korun. První dvacítkou vybraných staveb, mezi nimiž je i řad Římov – Plav, má rozpočet 2,9 miliardy Kč.

Fond podpory investic poskytl členským obcím již přes čtvrt miliardy korun

V únoru 1996 přijala valná hromada JVS nové stanovy, které upravily poslání, funkce a úkoly Jihočeského vodárenského svazu. Zjednodušeně řečeno, JVS měl nadále pečovat o společný vodohospodářský majetek, zatímco jednotliví členové převzali do svého vlastnictví správu a péči o majetek, který sloužil jen jim. Tento majetek stanovy označují jako oddělitelný.

Současně byl ustaven Fond podpory investic jako nástroj, který měl členským obcím pomoci s péčí o vlastní vodohospodářský majetek prostřednictvím bezúročných zápůjček. První byly poskytnuty v roce 1998. Během více než dvou desítek let, tedy do konce roku 2019, šlo o 130 zápůjček v celkové výši 256 000 000 korun.

Pravidla jsou definována v §7 a §8 stanov JVS, postupy administrace

pak upravuje Statut FPI, který vydalo představenstvo svazu.

Celý postup od zpracování a podání žádosti k vlastnímu rozhodnutí a čerpání zápůjčky je nastaven maximálně jednoduše. Důkazem je fakt, že za celou dobu existence FPI byla zcela odmítnuta pouze jedna žádost! Jinak byly zápůjčky vždy poskytnuty, i když

vzhledem k omezenému objemu disponibilních prostředků ne vždy v požadované výši.

Za raritu mezi jinými formami podpory a financování činnosti samospráv považují, že za celou dobu fungování FPI se používá stále stejný formulář žádosti. Fond představuje nástroj, kterým si obce pomáhají „samy sobě“ a tak jej i chápou. Znamená to, že kromě občasných opomenutí splátky se všechny zápůjčky splácejí bez závad. Z přijatých splátek se pak opět poskytují zápůjčky další. Ty často tvoří součást vícezdrojového financování vodohospodářské infrastruktury členských obcí a pomáhají jim pokrýt nároky na vlastní zdroje i u relativně velkých a nákladných projektů.

Mezi největší podpořené akce patří například rekonstrukce kanalizace a vodovodu v Dubu u Pra-

chatic částkou 6,6 milionů Kč, která představovala doprovodnou investici, spojenou s modernizací silničního průtahu městysem.

Nedávno schválilo představenstvo JVS zápůjčku 4 milionů Kč městyso Stádlce na financování čtyřkilometrového vodovodu pro místní částí Křída, Hájků a Slavňovic s napojením 128 osob na vodárenskou soustavu JVS. Celkové náklady stavby jsou 22,4 milionu Kč. Městys předpokládá financování z vlastních zdrojů, dotace SFŽP a zápůjčky JVS.

Dokud budou obce rozvíjet a pečovat o svůj vodohospodářský majetek, je pro ně svazový FPI bezesporu užitečným a poměrně velmi snadno dostupným pomocníkem. Pravda, ne všemocným, ale to nikdy nebylo ani jeho posláním.

Miroslav Král,
ekonomický náměstek JVS

Úpravna Plav má unikátní směšovač oxidu uhličitého

Plav

Největší jihočeská úpravna vody v Plavu zprovoznila v polovině loňského roku nové zásobníky kapalného oxidu uhličitého CO₂. Investice vyšla na 9,6 milionů korun a nahradila čtyři zásobníky z roku 1991 s kapacitou 80 tun za dva nové kryogenní s kapacitou 60 tun CO₂. Nové jsou i trubní rozvody a armatury. Samotné směšování oxidu uhličitého s vodou pak tvoří v Česku unikátní technologii.

„Projekt byl zpracován ve spolupráci s firmou Linde Gas doslova na míru. Na vývoji se podílel i její anglický projektant, který provedl výpočty a navrhl nové směšování,“ říká František Rytíř, provozní náměstek JVS. Unikátní směšovač dokonce svaz ani nevlastní a má ho jen smluvně v trvalém nájmu. Tak cenné toto duševní vlastnictví je.

„Řešení je opravdu světovou novinkou,“ potvrzuje Michal Mí-

Unikátní směšovač v rukách Františka Rytíře a Michala Míčka z Linde Gas. Srdce nové technologie opravdu tepe. Její změna podle výsledků rozborů přispěla ke zlepšení několika kvalitativních parametrů pitné vody.

ček, vedoucí prodeje Linde Gas v jižních Čechách. Právě on spolu s kolegou z Velké Británie připravil všechny podklady, včetně zapůjčení dávkovače pro první testy až z Norska. „V úpravně jsme odzkoušeli dva typy a pro ostrý provoz použili ještě dokonalejší dávkovač CO₂,“ dodal.

Připomněl také, že bylo potřeba připravit hodně technických řešení na specifické podmínky úprav-

ny. Ať to byla historicky nevhodná místa pro dávkování CO₂, difuzor s pomalým průtokem nebo zvolené potrubí pro rozvod plynu. To vše se přepracovalo, pro dávkování vznikla úplně nová a samostatná místnost se zajištěním pro bezpečný provoz. Všechny klíčové parametry se pak navíc elektronicky přenášejí na velín úpravní vody.

Nová technologie významně snižuje energetickou náročnost za-

řízení, nemalou mírou přispívá i ke zvýšení bezpečnosti provozu a efektivitě dávkování CO₂. Proto může být i kapacita instalovaných zásobníků nižší.

„Hlavní důraz jsme kladli na co největší ekonomický přínos pro úpravnu, aby provoz a životnost dávkovacího zařízení byl bezporuchový, s minimálními náklady na údržbu a servis,“ uzavřel Michal Míček z Linde Gas.